

D. D.
DISSERTATIO
DE
POPULIS HERODOTO ME-
MORATIS, QUI SCANDIAM
HABITASSE FERUNTUR,

QUAM,
VENIA AMPLISS. FACULTATIS PHILOSOPHICÆ
IN REG. ACAD. ABOËNSI,
PRÆSIDE
MAG. *GABRIELE TIDGREN*,

L. L. O. O. ET GR. PROF. REG. ET ORD.
PRO GRADU
PUBLICE EXAMINANDAM SISTIT
STIPENDIARIUS REGIUS
JOHANNES LITHELL,
SVEO-GOTHUS,
IN AUDITORIO MAJORI
DIE VII JUNII ANNI MDCCLXXXVI,
HORIS ANTE MERIDIEM SOLITIS.

ABOË, TYPIS FRENCKELLIANIS.

Plurimum Reverendo & Clarissimo VIRO,

DOMINO

CAROLO LITHELL,

Ecclesiæ, quæ Deo in Vansø colligitur, Pastori vicario vigilantissimo,

PATRUO OPTIMO,

In pignus quaecumque pii & beneficiorum memoris animi,

SACRUM

voluit, debuit

JOHANNES LITHELL.

PRÆFATIUNCULA.

Quo majore monumentorum penuria laborat antiquissima patriæ nostræ historia, hoc patientiorem quoque aperuit campum non conjecturis modo, sed etjam fabulis; quarum plerasque pridem licet exploserit ætas citerior, neque tamen nullæ auctoritate & fide nondum plane exciderunt. Inter priscos Scandiæ incolas ab *Olao Magni*, *Rudbeckio* & *Peringsköldio* centum amplius populi, aut plane fictitii, aut quos in his terris sedem unquam habuisse omni caret verisimilitudine, referuntur. Recentiores rerum Syiogothicarum Scriptores, *Jac. Wilde* præfertim & *v. Dalin*, uterque de historia nostra immortaliter ceteroquin meritis, non solum plura hujus generis commenta in scenam reduxerunt, verum & novas ipsi architectati sunt hypotheses, æque falsas, aut saltem improbables, ab aliis tamen postmodum susceptas. Cumque errores faciliorem fidem sæpe invenire soleant quam veritates, & plerique quam ignorantiam vel incertitudinem admittere, fabulis assensum præbere malint; non inutile existimavimus, quæ de gentium septentrionalium Aboriginibus a sequioris ævi Scriptoribus aut a vero aliena, aut in-

certa & dubia affirmari videntur, notare. Quoniam autem totum argumenti hujus ambitum nec per temporis rationem peragrarè nunc licet, nec scripturæ hujus modus capit; particulam ejusdem, de populis quibusdam, Historicorum profanorum antiquissimo *Herodoto* memoratis, qui orbem hunc arctum incoluisse traduntur, nobis heic examinandam fecerimus; via lubrica & salebrofa, festinanter cursa, forte quoque labentibus apud æquum lectorem paratam fore veniam non dubitantes.

§. I.

De Hyperboreis.

In antiquis Scandiæ incolis vulgo habentur *Hyperborei* (a). Græcis olim persuasum erat, boream ex ingenti tractu montium, quos Riphæos appellarunt, oriri, eundemque igitur spirare non posse in regione trans hos montes sita, cujus incolis iccirco Hyperboreorum, h. e. supra boream incolentium, nomen

(a) Catalogum sistere possemus aliquot paginas implentem Scriptorum, Scandianis Hyperboreorum nomen tribuentium; instar omnium autem nominasse sufficiat *Wildium* in Præp. hodge. §. 62 — 66, *Tuneld* in Geogr. Sv. p. 2, v. *Dalin* in Hist. R. Sv. T. I. p. 12, 49, 142, 187 & *Lagerbring* in Diss. de Immortalitate mentis ad doctrinam Hyperboreorum, §. 1.

men indidere (b). Vetustissimis temporibus ventum hunc in monte Thraciæ Hæmo natalem habuisse sedem somniasse videntur (c). Postquam Daciam & Mœsiam cognoverant, Hæmo substituerunt Alpes, eosque Riphæos montes dictitarunt (d); tandemque non

A 2

fine

(b) *Rudbeckius* in *Atl. T. I. p. 367 & 368* nomen hoc deducit ab *yfver*, altus, illustris, & *boren*, natus, ut adeo denotet virum illustri loco natum, *Svethice bögboren*, nec admirari satis potest ineptam, se iudice, interpretationem Græcorum, suæ illud linguæ vindicantium, quasi ab *ὑπερ*, supra, & *βορέας*, aquilo, conflatum esset. (c) Præterquam quod Poëtæ veteres, nec solum Græci, sed etiam Latini, aquilonem Thracicum vocitent, *Valerius Flaccus* *Argonauticor. L. II. v. 519 & 520*, *Orpheo* forte, vel *Olene* præeunte, ventum hunc, per Riphæa juga latum, a gelidi convallibus Hebri, amnis Thraciæ, tolli, & *Virgilius* *Georg. IV. 517 seqq.* Hyperboreas glacies Riphæasque pruinas ab Orphæo Thraciam percurrente lustratas esse canunt. Nec dissitam procul a Græcia creditam fuisse olim Hyperboreorum patriam, inde est verisimile, quod *Herodotus* *L. IV. p. m. 146*, *Plinius* in *Hist. M. L. IV. C. 12* & *Solinus* in *Polyh. C. 21* commemorent, eos duas virgines, primitias terræ ipsorum Apollini sacrificaturas, Delon quotannis mittere solitos fuisse. (d) *Posidonius* apud *Athenæum* *Deipnosoph. L. VI. C. 4* & *Protarchus* ap. *Stephanum Byzant.* de Urbibus p. 296 narrant, montes, qui eorum ætate Alpes vocabantur, olim dictos fuisse Riphæos, & populos transalpinos Hyperboreos; quod etiam nomen *Heraclides Ponticus* apud *Plutarchum* in vita Camilli p. m. 140 tribuit Gallis, qui seculo ante Chr. N. 4 facta in Italiam

sine admiratione comperto, ne Galliam quidem & Germaniam a boreæ afflatu immunes esse, in remotissimas sibi que minime notas Asiæ Europæque oras montes hos & ultra eosdem degentes Hyperboreos ablegarunt (e). In Scandinavia primus eos reposuit *Adamus Bremensis* (f). Græci terram vento aquiloni non obnoxiam pulcherrimam esse debere in animum inducebant. Quamquam igitur Hyperboreorum regio sex anni mensibus solis luce carere, & assiduo nivis, plumas referentis, casu *Pterophoros* dicere-

impressionem Romam ceperunt. Hinc quoque *Apollonius Rhodius* L. Argonaut. IV. v. 284—287 & *Æschylus* ap. Scholiasten ejusdem in Annot. ad l. c. f. 206, n. 25 a terra Hyperboreorum & montibus Riphæis ortum ducere tradunt Istrum, quem sequioris ævi auctores a jugi Alpici capite descendere, utut perperam, ajunt. V. *Strabo* L. IV. Geogr. p. 207. (e) *Dionysius Periegetes* v. 314 & 315 ad Fluvium Tataricæ minoris Panticapen, *Scymnus* & *Callimachus* ap. allegatum modo Scholiast. Apollonii l. c. longius orientem versus, *Æthicus Cosmographus* p. 122 circa ortus Tanais & Borysthenis, *Pomponius Mela* de situ Orbis L. III. C. 5 & *Damastes* ap. Stephanum l. c. ad Asiatica maris septentrionalis littora, *Diodorus Siculus* L. II. p. 158 in insula Oceani Gallicæ opposita eos collocarunt. (f) De Situ Daniæ C. 232. Eodem Monacho fabulante vicinas solitudines tenuerunt Amazones, Cynocephali, caput in pectore gestantes, Cyclopes, unicum in fronte habentes oculum, Himantopedes, altero pede salientes & Anthropophgi, a quibus nominandis abhorret.

ceretur (g); nihilo tamen minus iidem tam clementi
aëris temperie tantaque soli fertilitate uti ferebantur,
ut bis quovis anno meterent & ne tectis quidem do-
mibusque egerent, sed in nemoribus lucisve, præci-
pue olivetis, sub dio degerent; discordiam, nedum
bella, laborem omnemque ægritudinem nescire; sed
in sacris faciendis convivisque & ludis celebrandis,
choreis ducendis & fidibus pulsandis longam tradu-
cere vitam; quam etsi beatissimam agerent, tantum
tamen a mortis metu abesse, ut contra sæpe eandem
ultra accerferent, festisque induti vestibus, delibuti
& fertis redimiti se hilariter in pelagus præcipites da-
rent; plerique tamen senio confecti sine vi & morbo
obire (h). Tam magnifica de hac gente ejusque pa-
tria prædicant Veteres (i); quæ vero maximam par-
tem ex ingenio duorum Poëtarum *Olenis Lycii* (k)

A 3

& A

(g) Cfr. *Herodotus* & *Plinius* ll. cc. (h) Dum *Cle-
mens Alexandrinus* L. I. Stromatum p. 305 de Hyperbo-
reis refert, quod sexagenarium quemvis suæ gentis ho-
minem interficere solerent, eos confudisse videtur cum
Padæis, gente Indica, cui hunc morem tribuit *Herodo-
tus* III: 88. (i) *Herodotus* IV: 143 seqq. *Pindarus* Od.
Pyth. X. *Pomp. Mela*, *Plinius*, *Diodorus Sic.* Hecataëum,
quem ipse L. I. p. 44. auctorem fabulosum esse ait, secutus
& *Solinus* ll. cc. (k) Hunc in hymno, quem in Achæam
consecit, primum versibus mandasse esse homines ultra
boream degentes, eosque Hyperboreos appellasse memo-
riæ prodit in *Descript. Græc.* L. V. p. 154. *Pausanias*,
qui L. IX. p. 302 eundem antiquiorem fuisse tradit Or-

& *Aristeæ Proconnesii* (l) propullularunt, quæque ad exemplar aliquod in rerum natura existens non magis conformata esse videntur, quam neotericorum Scriptorum phantasmata de Utopia, Republica Solis, Lillipyttio aliisque in mundo imaginario fitis regionibus; unde & ipse *Herodotus*, auctor minime scepticismo laborans, in quæstione posuit, utrum Hyperborei existerent (m) & Geographorum veterum intelli-

gen-

pheo & Argonautis, ut adeo vix post sec. a. N. C. XIV vivere potuerit. Septentrionem nostrum jam tum incolas habuisse & innotuisse Græcis, qui tamen Homeri tempore, longe posteriori, vicinum sibi mare Adriaticum nondum norant, ut ostendit *Wood* in *Versuch über das Original-genie des Homers* p. 78-85. a verisimilitudine abhorret. (l) *Herodotus* l. c. (m) L. c. p. 146 & 147 *Herodoti* heic monentis, si sint Hyperborei, esse quoque debere Hypernotios, apud quos non spiret auster, argumentandi rationem *Eratosthenes* ap. *Strabonem* l. c. similem esse judicat cavillo isti, quo negantur esse qui malis alienis gaudeant, quod non sint qui ex aliorum rebus secundis voluptatem capiant. At neque de certitudine veritatis inde quidquam decedit, quod sophismatis vel defensa vel oppugnata fuerit, neque Herodoto hinc dubia visa est existentia Hyperboreorum, sed quod & Scythis & ceteris finitimis populis, præterquam Issedonibus, incognita fuerit, incertumque etiam esset, annon *Aristeas*, cui quæ de Hyperboreis narrat accepta retulit *Herodotus*, & qui tot alia finxit, ex suapte quoque ingenio commentus sit ea, quæ de his ex Issedonibus se rescivisse alleruit.

gentilissimus *Strabo* omnia, quæ cum de iis, tum de Riphæis montibus crepabantur, pro figmentis habere non dubitavit (*n*). Ceterum plerique recentiores Geographi, ut *Cluverius* (*o*), *Cellarius* (*p*), *Bayerus* (*q*) & *Schöning* (*r*), *Ptolemæum* (*s*) secuti, fortunatos hos mortales in littoribus maris glacialis, quæ nunc temporis a gentibus minore invidia dignis, Lapponibus & Samoyedis tenentur, collocarunt. Aliis tamen benignioribus loca mitiori cælo subjecta eis cedere visum est, ut *Fischerus*, qui (*t*) circa Hierasum, Tyram, Hypanem & Borysthenem, præsertimque in Chersoneso Taurica eos statuit, & *Penzelius*, qui (*u*) Tatariam

(*n*) Lib. VII. p. 295, ubi inter alia ita: *Διὰ τὴν ἀγνοίαν τῶν τόπων, οἱ τὰ Ριπαῖα ὄρη, καὶ τὰς Ὑπερβορέας μυθοποιήσας, λόγους ἤξιωσαν.* Cfr. XI, 711. Idem quoque existimasse videtur *Pindarus*; ait enim l. c. ad Hyperboreos contendenti neque mari neque terra iter faciendum esse, iisque cum Gorgonibus communem addicit mansionem. Religionem ipsorum in jocum vertit, eos solitos fuisse inclitas asinorum hecatombas sacrificare Apollini, eumque insolentiam exultantium bestiarum videntem a risu abstinere non potuisse referens. *Clemens* etiam *Alex.* l. c. L. IV. p. 543 Rempublicam Hyperboreorum æque commentitiam atque Platonis Atlanticam & campos Elysios esse censet. (*o*) De Germ. Ant. L. I. p. 11. (*p*) Geogr. ant. T. I. p. 395. (*q*) Vid. ejusdem Tab. Geogr. veteris Scyth. in T. I. Comment. Petropolit. (*r*) Norges Rijges Hist. T. I. p. 14. (*s*) Tab. I. (*t*) In Dissert. Germ. de Hyperboreis, Quæstionibus ejus Petropolit. quas a. 1770 edidit Schloëzer, inserta. (*u*) In

riam Bucharicam &, ne nimis arcte colerent, etiam Tibetanam eis habitandam liberaliter permisit.

§. II.

De Arimaspi, Gryphibus & Issedonibus.

Hyperboreis, *Herodoto* auctore (a), vicini fuerunt *Arimaspi* & *Gryphes*, quos & hinc ad Scandianos populos aggregant Historici nostri. *Arimaspi*, perinde ac Cyclopes, uno tantum oculo in media fronte posito usi, atque hinc etiam nomen, lingua Scythica unoculum significans, traxisse (b) feruntur; *Gryphes* autem fuisse volucre ferarum genus, quod aurum ex terra erutum plus quam vitam amare noverit & rabie humana contra *Arimaspos*, id rapere conantes, defensitarit (c). Hos *Rudbeckius*, a Suethico *gripa* ap-

Tractatu itidem Germ. Fischero opposito.

(a) L. III. p. 129 & IV. p. 143, 145. (b) *Arima* sc. unum & *spu* oculum Scythas vocasse docet *Herodotus*; quam vero nominis *Arimasporum* etymologiam rejecit, qui se linguæ scythicæ callentiorum quam *Herodotum* existimavit, *Rudbeckius* l. c. p. 406, ab *aur*, sagitta, telum, & *madur*, vir, mutatis *aur* in *ari* & *madur* in *masp*, illud deducens. *Leibnitio* autem in *Misc. Berol. T. i. p. 6*, a vocibus Alemannicis *arm*, pauper, & *speben*, speculari, natales ejus repetere visum est. (c) Cfr. *Plinius* VII: 2, *Meta* II: 1, *Solinus* C. 25 & *Pausanias* I: 22.

appellatos, piratas Scandicos (*d*); illos autem cum *G. J. Vossio* sagittarios, qui quod unum, ut affolet, oculum, quoties dirigendus foret arcus, clauderent, monoculi dicti sint (*e*), fuisse affirmat. *Wildius* Gryphes veteri Jarnberiae vel Daliae incolas adjudicat, eorumque nomen a vocabulo Gothico *gripur*, cimeterium, quod de auro e fodinis effosso interpretatur, derivat (*f*); in Arimaspiis gigantis Ymii, a Mythologiae Scandicae conditoribus fabricati, progeniem agnoscit; neque tamen eo minus ex utrisque illud Nanorum genus, cujus in fabulis Islandicis passim mentio fit, excludens (*g*). Evenit sc. Historicis, aequae ac naturae scrutatoribus, ut facta & res explicare instituant, antequam evictum fuerit, illa peracta esse, has existere. *Aristeus* ille, quem allatae de his populis narrationis obsidem citat *Herodotus*, primus Graecorum Arimaspos & Gryphes, confecto de illis carmine, quod Arimaspea appellavit, in scenam produxit (*h*). Quamvis autem is, *Strabone* iudice, praestigiis

B

ne-

(*d*) L. c. p. 408 & 409. (*e*) *Eustathius* in comment. ad *Periegesin* *Dionysii* v. 31, p. 11 idem jam ante *Vossium* coniecit; quod vero cum omnes omnino Scythae fuerint sagittarii, nec aliarum gentium jaculatores ambobus simul oculis scopum intueri soleant, peculiari cuidam Scytharum tribui nomen conlasse, non admodum probabile est. (*f*) L. c. §. 68. (*g*) L. c. & §. 69. (*h*) *Herodotus* l. c. & *Strabo* l. 21 coll. *Casauboni* ad h. l. annot.

nemini fuerit secundus (i); quamvis animam suam corpore exutam sub specie corvi mundum circumvolitasse hominibus persuadere voluerit (k); neque tamen se portenta hæc, singulari opere a se descripta, fuismet videndi oculis facile explendæ satisfecisse curiositati, sed quæ de iis retulit ab Issedonibus accepisse tradit omnia. Cumque recentiores auctores quæ super hoc argumento habent, nec ipsi finxerunt, ab Aristeæ vel Herodoto mutua sumfisse dubitari vix possit; ecquis fidem præstabit, hos Arimaspos Gryphesque non esse vigilantium somnia, perinde atque Centauros, Faunos, Satyros, Cyclopes, Harpyias aliasque quamplurimas monstrum species, quas ferax Græcorum imaginatio aut invenit, aut adoptavit (l)? Quicquid autem hujus est, saltem in peninsula Scandiæ existere non potuere; præterquam enim quod incertum est, utrum incolæ habuerit eadem tempore Aristeæ (m); Arimaspi Issedonibus confines fuisse Herod-

(i) Ἀρισταῖος ὁ ποιητὴς τῶν Ἀριμασπίων καλεσμένων ἐπῶν, ἀνὴρ γένος, εἰ τις ἄλλος. L. XIII. p. 589. (k) Herodotus l. c. Hefychius *Illustr.* de iis, qui eruditionis fama inclaruerunt p. 7 & *Maximus Tyrius* in *Dissert.* 22 & 28. (l) *Arimaspi Evergetæ*, qui Alexandri M. ætate in parte Orientali Persidis & vicinia Gedrosiorum, neque adeo procul ab ostio Indi habitasse *Diodoro Sic.* XVII: 605 dicuntur, plane diversi ab his esse videntur, forte qui ab aliis scriptoribus in his tractibus ponuntur Arachosii & Ariani. Cfr. *Curtius* L. IX. C. 10. (m) Secundum *Herodotum* l. c. Aristeam vixisse oportet circiter

rodoto dicuntur. Hos quidem etiam in septentrione nostro ponunt *Rudbeckius* (n), v. *Dalin* (o), *Schöning* (p), & qui non minorem terrarum tractum, quam ab Ostrobotnia inde ad Wistulam usque porrectam Balthici maris oram ipsis assignat, *Wildius* (q). Contra ea *Herodotus*, quem memorati modo auctores, etiam non præcedentem, se tamen sequi interdum alioquin affirmare solent, Issedones e regione Massagetarum, quos ultra Araxem & Caspium mare sub auroram solisque ortum amandat, incoluisse diserte docet (r). *Ptolemæus* (s) ab orientali montis Imai parte in confinio Chinæ, & *Solinus* (t) itidem in Asia anthropophagis annumeratos eos sistunt. Nec *Plinio* (u) & *Mela* (x) arctoæ plagæ propiores quam juxta Mœotim traduntur.

§. III.

De Argippæis.

In interiore parte Scythiæ Issedonibus ab occasu accoluisse *Argippæos* commemorat *Herodotus* (a).

B 2

Hos

octingentos a N. C. annos. Alii Homerum eo usum fuisse Magistro tradunt. V. *Strabo* XIV: 639. (n) L. c. p. 436. (o) L. c. p. 12. (p) L. c. C. 1. § 33. (q) L. c. §. 76. (r) I. 52. (s) Vid. Tab. Asiæ VIII, apud Eund. (t) C. 20. (u) IV; 12. (x) II; 1.
(a) IV; 145.

Hos capite inde a natalibus calvo, simis naribus & ingentibus mentis insignes fuisse narrat; victitasse ex arboribus, ficos magnitudine exæquantibus, & fructus ferentibus fabis similes, e quorum nucleo succum, quem lacte commistum potare solebant, vestibis expresserint, ipsam massam facemque ad esum componentes; unumquemque eorum sua sub arbore habitasse, eamque hiemali tempore albo pileo contexisse; usum armorum supervacuum eis reddidisse sapientiae morumque innocentiae famam, non solum a feris accolarum populis eos inviolatos præstantem, sed etiam tantam venerationem & fidem ipsis conciliantem, ut dissidiorum inter finitimos ortorum arbitria ad eos deferrentur. Hac imagine repræsentatos *Rudbeckius* (b) clare internoscit Lappones, quos a supra explicato *aur* & *kippas*, certare, dictos fuisse *Arkippar*, h. e. jaculando inter se certantes, musinatur. Monet autem *Herodotum* non satis recte assecutum esse quæ de hoc populo accepit; quia nec in septentrione nostro semper calvi nascuntur infantes, licet rariore & albidiore plerumque utantur capillo, cum ex adverso in locis australibus crinibus densis & atratis in lucem edantur, nec succus potabilis aut esculentus ex nucibus pineis vel abiegnis ipso sciente exprimitur. Albi pilei commemoratas arbores hieme tegentis commodam & expeditam interpretationem nix & glacies ipsi subministrant. Neque *Wildius* (c) Argippæos pro

(b) L. c. p. 431 — 434. (c) L. c. §§. 69, 70 & 71.

pro Lapponibus habere dubitat; at etymologiam nominis eorum Rudbeckianam improbat, quod qui armorum usum, teste Herodoto, nescivere, nec iis certare potuerint, nisi forte vocabulum *kippas* ad amicos animi & exercitii gratia de collineando feriendoque scopo certantes trahere velis. Probabilius a Gothicis vocibus *ar* & *giāfva*, fatum successumque significantibus, *Argiāffi* & terminatione Græca litterarumque vulgari permutatione *Ἀργυππῶν*, i. e. fatidici & rerum secundarum auctores, ipso existimatore denominati fuere. Arboris victum eis præbentis descriptionem in juniperum, quæ in Lapponia & læta floret & surgit in altum, & ex cujus baccis pultem, cum cibo, tum potui inservientem, fieri in vulgus notum est, quadrare judicat. Rationem autem, quæ Herodoto fuerit, calvitium Lapponibus tribuendi, eam fuisse vir sagax conjicit, quod, cum audiverit solitos eos fuisse venationem publicam, quam suethice *skall* dicimus, celebrare, & in societates venatorias, *skall-lag*, dispertitos fuisse, ignoratione linguæ & ambiguitate Scythici vocabuli deceptus, sodalitatem venatorum de multitudine calvorum hominum interpretatus sit (d).

B 3. litu-

(d) Præterquam quod societates hujus generis necdum inter Lappones introductas esse constat; venatio eorum lingua non dicitur *skall*, quo nomine sacram coenam designant, sed *weidem*, *pimtem*, *skogem* aut *was-sien tålwotem*. V. Lexic. Lapponic. *Lindablii* & *Öhrlini*.

litudinis specie destitutas operose confutandas descendere non juvat. Quod si quid veri narrationi inest Herodoteæ, Argippæi Gymnosophistæ Indici, qui fructibus palmæ cujusdam generis vixerunt, quales a vitæ genere *Hylobii* appellati sunt, fuisse videntur. Indiæ saltem partem vel confinia incoluisse, inde verisimile fit, quod Issedonibus vicini ferantur. Ceterum *Plinius* (e), *Mela* (f) & *Solinus* (g) characteribus adeo similibus iis, quibus Argippæos notat Herodotus, delineant *Arimphæos*, quos vero in Asiaticis populis omnino numerant, ut utrosque *Wildius* unam eandemque gentem recte æstimasse videatur, suam ipse hypothesein sic quoque destruens.

§. IV.

De Budinis, Gelonis & Neuris.

Trigam populorum, *Budinos*, *Gelonos* & *Neuros* incoluisse terram, palude, multa arundine confita, ingentique lacu, lutris, castoribus aliisque animalibus, e quorum pellibus vestimenta conficiebantur, abundante, memorabilem, auctor est *Herodotus* (a). Evidentioribus iis, quæ heic a Græco Historico sistuntur, criteriis *Rudbeckio* arbitro (b) numquam designari potuit *Bornia* nostra, quippe cujus incolæ hodie quo-

(e) VI: 13. (f) I. 21. (g) C. 21.

(a) L. c. p. 161, 162. (b) L. c. p. 429.

quoque Botnienſes vocantur, & in cujus orientali parte inveniuntur cum tot paludes, ut iſto nomine reliqua orbis loca vincat, tum lutræ, caſtores & phocæ, tantumque arundinum, ut caſas & granaria ſua iſtis contingere ſoleant ruſtici. *Herodotus* *Neuros* triginta annos (γενεῇ μὴν) ante bellum a Dario Hyſtaſpis Scythiſ illatum in terram Budinorum conceſſiſſe docet, a cujus migrationis, in annum circiter 540 ante Chr. N. incidentis, tempore *Neuros* Budinoſque *Forniothero* duce ad finum Botnicum ipſamque Scandinaviam profectos eſſe ait *Bayerus* (c). Hanc hypotheſin, ſolo inventoris arbitrio nixam, amplecti non dubitarunt *Wildius* (d) & v. *Dalin* (e); quorum hic, cui ceteroquin viſum eſt in annum a C. N. 400 peregrinationem eorum prætrahere, comites itineris eis adjungit *Gelonos* (f). *Wildius* addit veſtes pelliceas Budinorum dubio procul fuiſſe amicula e pellibus rangiferinis confecta, ſuethice *Lappmuddar*; quæ vero exegeſis, cum Renones non ſint animalia aquatica, Herodoto refragatur. Nec facile lectores intelligentes & a partium ſtudio alieni relationem Herodoteam de harum nationum patria Botniæ convenire judi-

(c) In *Comment. Petrop.* T. I. p. 418 & 419. (d) L. c. §. 75. (e) L. c. p. 51 — 55. Ipſum tranſcripſit *Ekman* in *Wermeland i ſitt åmne och i ſin upodling*, p. 17 & 18. (f) Hos populos gentis noſtræ aborigenes fuiſſe etiam opinatur auctor libelli *Holmiæ 1768 editi*; *Inledn. til Sv. Hiſt. och Stats-Kundſk.*

judicaturi erunt. Testatur enim laudatus Historico-
rum parens (g), Laxiorum Sauromatarum regionem
a Tanai & Mœotide in longitudinem itineris quindecim
dierum aquilonem versus esse porrectam, & supra
eos incolere Budinos; at in unius diei iter ducenta
stadia a se computari expresse ait (h). Oportet igitur
horum fines 3000 stadiorum, vel circiter 40 millia-
rium suæthicorum spatio a fluvio & palude modo
commemoratis abfuisse. Idem præterea Neuros a-
mnem Hypanem, qui hodie Bog dicitur & per Podo-
liam in pontum Euxinum decurrit, accoluisse indi-
cat (i). Ex his conficitur, regiones, quas habuere
hæ gentes ætate Herodoti, in parte occidentali & au-
strali Poloniæ, nec hodie lutris & castoribus carente
(k), inveniri. Circa quingentos post Herodotum an-
nos, quò tempore scripserunt *Plinius* & *Pomp. Mela*,
etiamnum Poloniæ & confinis Russiæ tractum tene-
bant (l), & seculo post C. N. 4 tantum abest, ut pro-
pius septentrionem nostrum commigrassent, ut ultra
Ta-

(g) P. 144. (h) P. 161. (i) P. 144. (k) *Büschings*
Erdbeſcr. I Th. 2 B. p. 970. (l) Vita Nomadica, quam
agebant Neuri & Budini, modo huc, modo illuc, pascu-
orum mutandorum causa, divagantes, ratio esse potuit,
cur illos *Mela* II. 1 circa caput Tyræ in Russia Rubra, hos
I. 21 inter Sarmatas Tanaiticos; illos *Plinius* IV: 12 ad
ortum Borysthenis in ducatu Smolenskoënsi, hos vero I.
c. supra Taphras, vel isthmum Precopensem, posuerint,

Tanaim in Asia agitent (m). Ceterum ab his populis unquam contactum fuisse solum Scandicum nemo veterum submonuit; unde & sententia *Schöningii* (n), vetustissimos Norvegiæ incolae ab iis descendere facientis, corrui.

§. V.

De Cimmeriis, Thyssagetis, Sigynis aliisque.

Cimmerios, Herodoto nominatos, in Kernenſi Lapponiæ ditone coluiſſe, eoſdemque fuiſſe, qui poſtea Cimbri vocati ſunt, *Rudbeckius* (a), *Björnerus* (b), *Wildius* (c) & v. *Dalin* (d) ſtatuunt, nec improbat *Lagerbring* (e). In vexatam de unitate horum populorum opinionem, lubrico illo & ruinoſo fundamento, quod ſimilis nominum ſonus ſubſternit, potiſſimum nixam (f), non noſtrum heic eſt inquirere. Ad *Cimmerios* autem quod attinet, ex *Herodoto* (g), cum *Strabone* (h) & *Dionyſio Alexandrino* (i) collato, li-

C

quet,

quet, antiquissimas eorum sedes fuisse inter fluvium Tyram &, qui ab eis nomen traxit, Bosphorum Cimmerium, hincque, Nino Assyriorum Rege vivente, a Scythis expulsos contulisse se non septentrionem & occidentem versus, ut vult *Wildius*, sed iter semper secundum mare tenentes, in Asiam, ibique consedisse in Paphlagonia & Chersoneso Sinopica, inde autem ab Halyatte, Lydorum Rege, Crœsi Patre, rursus e-jectos in Europam rediisse; quo autem se proripuerint, non docet. At si vel maxime ponantur ad boreales usque Europæ oras se recepisse, & nomen Cimbrorum postmodum induisse; neque tamen sic probabilius evadere, umquam habitatam ab eis fuisse Chersonesum Scandicam, facile ostenderetur, si paullo longiorem de Cimbrorum, Herodoto non commemoratorum, sedibus disquisitionem instituti ratio admitteret. *Thyssagetæ*, ad quos a Budinīs, peragrata octo dierum itineris solitudine declinandoque magis ad ventum subfolanum, perveniri ait *Herodotus* (k), ultra Savolaxiæ & Careliæ silvas ad Cronium mare incoluisse docet *Rudbeckius* (l); eisque Rhyntullos nostros, quos fabulæ Eddicæ primos Septentrionis incolas fuisse perhibent, & nomen & originem debere censet *Wildius* (m). At cum *Herodotus* testetur (n), quatuor fluvios a Thyssagetis ortos in Mœotidis paludem se exonerare, nec quantulacumque soni vocum congruentia

(k) L. c. p. 144. (l) L. c. p. 430. (m) L. c. §§ 18 & 72. (n) L. c. p. 165.

entia ad veritatem Historicam evincendam sufficiat; vel hinc patet, quid de his opinionibus sit habendum. Regionum Thraciæ ab aquilone adjacentium & trans Istrum sitarum non alii ad *Herodoti* notitiam pervenerant incolæ, nisi soli *Sigynæ* (o), confines Venetis, qui Adriatico mari prætendebantur. Hos Taciti fuisse Sviones, qui ab urbe Sigtuna quondam egressi & hinc Sigtunes vel Sigutnes denominati, in his locis resederint, existimat *Gibertus* in *Memoires pour servir à l'histoire des Gaules & de la France* (p). At præterquam quod *Sigynæ* veste Medica utebantur & se colonos esse Medorum ipsi asseverabant; cum *Sigtunæ* ab *Othino* conditæ ætas ultra seculum ann. Nat. Christ. primum vix referri possit, *Sigynarum* autem nomen jam ante *Herodoti* tempora exstiterit, hinc sphalma oritur chronologicum minimum quatuor seculorum. E ceteris, quarum meminit *Herodotus*, populis, *Agathyrsi*, *Amazones*, *Arii*, *Capripedes*, *Caspii*, *Libyes*, *Lydi*, *Massagetæ*, *Nasamones*, *Phryges*, *Tauri*, *Thraces* & *Trojani*, omnes a fabulatorum nostrorum antesignano *Rudbeckio* (q), quidam
ab

(o) L. V. p. 183. (p) P. 220 — 222. (q) De quo id eo *Bruzen la Martiniere* in *Lexic. Geogr. & Crit.* T. III. p. 1351, Schweden, ait, war vor der gute mann eine tasche, in welche er alles dasjenige wohl oder übel stopfete, was er in den Schriften der Alten zusammenbringen konnte.

ab *Olao M.* (r) quoque, *Peringsköldio* (s), *Lundio* (t), *Björnero* (u), *Wildio* (x) & v. *Dalio* (y) Scandiam olim habitasse dicuntur; hæc autem, cum aut meris nominum allusionibus, aut aliis rationibus æque ficulneis, nec contra rerum fidem Veterumque, singulis his gentibus sedes a septentrione nostro procul remotas assignantium, testimonia quicquam probantibus, superstructa sint; examine & refutatione nec indigere, nec digna esse arbitramur.

(r) In Charta Goth. ap. *Peringsköldium* in Annot. ad Vit. Theoderici auct. *Cochlæo*. (s) L. c. passim, (t) In *Zamolxe*. (u), (x), (y) Ll. cc.

